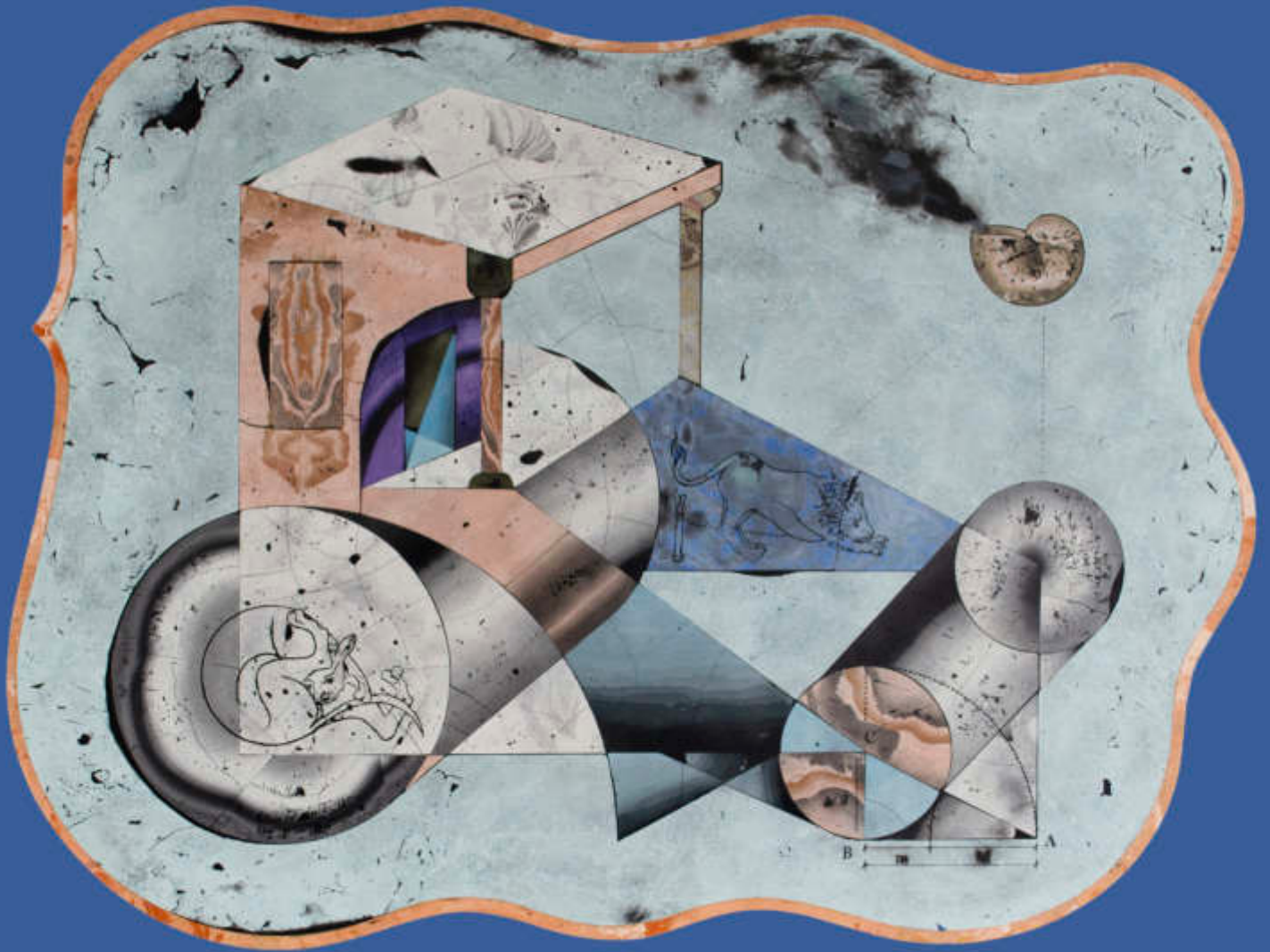

Galerie umění Hodonín

Mad Rollers

Mad Rollers
Josef Mladějovský

*Chtěl jsem, aby mé obrazy byly více než náhodná
a příjemná zábava, aby pozdvihovaly a dojímaly, aby dávaly
diváku pocit plného souzvuku života a lidského bytí.
Umělec tvoří dílo, poslušen své přirozenosti, svého instinktu.
Sám před ním stojí překvapen a ostatní s ním.*

Emil Nolde:
Briefe aus den Jahren 1894–1926, Berlín

Kdo zná tvorbu Josefa Mladějovského z posledních let, ví, že je spojena s ne příliš známou technikou umělého mramoru (scagliola). I přesto, že samotná technika na nás působí anachronicky, jako když dnes na ulici potkáme pána s cylindrem, samotná díla vyzařují přirozenou hravost a lehkost mládí.

Josef Mladějovský však přitáhl pozornost veřejnosti na svou výtvarnou tvorbu již svou diplomovou prací (2010) a následnými výstavami *Komplexcity* (Brno 2012), *Ona je to vlastně taková utopistická estetika* (Ostrov 2013), *Jsi tak namakaný, že se nevejdeš do dveří* (Brno 2014), *Suprematistický výprask* (Ostrava 2015). Byla to ovšem díla, která se odívala do tvarosloví odlišného od současných obrazů, objektů a sošek. Měla blízko, ba přímo navazovala a reagovala na objevy první generace abstraktních malířů na počátku 20. století. Geometrickým útvarům utvářejících jeho obrazy a objekty tehdy přiřazoval filozofické a náboženské významy podobně jako tomu bylo u Maleviče či Kandinského. Na výstavě *Suprematistický výprask* pak celou koncepci vystavené kolekce ovlivnila osobitá nadsázka, přeformulování, která se stala zároveň důležitou otázkou po původu a smyslu abstraktní tvorby obecně.

Přibližně od výstavy *Tabula Rasa Breach* (Olomouc 2020), kdy vystavoval s Petrem Dubem, začínal pracovat s technikou scagliola. Výstava *Mad Rollers* v hodonínské galerii prezentuje právě Mladějovského díla z posledních let, která jsou věrná této technice. Scagliola je u nás nepříliš běžná technika, jejíž název se nejčastěji, ne úplně výstižně, překládá jako štukový mramor. Scagliola je vlastně sádrovou imitací kamenné intarzie (rozšířenou z italského Toskánska někdy od 16., 17. století), která se vyvinula jako náhrada za starořímskou techniku opus sectile¹, zmiňovanou již Marcusem Vitruviem Polliem v jeho *Deseti knihách o architektuře*. Scagliola, i když vznikla z potřeby náhrady drahých materiálů a základem je obyčejná sádra, překročila své pouhé imitační hranice a rozvinula se do svébytné výtvarné techniky, řemeslně velmi náročné, která sama o sobě nese prvky luxusu.

Samotný název Mad Rollers možná překvapivě tematicky souvisí s Biblickou postavou Jana Křtitele. Road roller, tedy silniční válec, je metaforou na Janovo působení jako bezprostředního předchůdce Ježíše Krista, který sám sebe označil za hlas volající na poušti: „*Na poušti připravte Hospodinovi cestu, v pustině urovnejte stezky našemu Bohu! Každé údolí ať se zvýší a každá hora a pahorek ať se sníží! Co je křivé, ať se napřímí, co je drsné, ať se narovná!*“² Nemyslí se tím ovšem příprava nějakých svérázných inženýrských projektů v údolí Jordánu nebo na Gazánském pobřeží, ale je tím míněna vnitřní proměna lidského srdce, lidského charakteru, což je daleko odvážnější a smysluplnější projekt. Častým projektem biblických proroků, u kterých se určitá radikalita dá zaměňovat s šílenstvím, byla transformace člověka – jeho kultivace. Aby se z tvrdých neúrodných srdcí staly zahrady rodící plody laskavosti a moudrosti. Na jiném místě prorok Ezechiel přijímá poselství shůry³, které je pro Mladějovského jedním z impulsů pro vytvoření barevných sádrových hlaviček. I v dalších dílech autor nezapře biblickou tematiku. Někdy explicitně – *Křtitelnice, Gabata, Babylonská věž, Cherub*, někdy více skrytě – domy na kolečkách připomínají odchod pobělohorských exulantů, *Strom* s ptáky Františkovo kázání zvířatům, *Rozsévač* Ježíšovo podobenství.

Mladějovského výtvarné kódování má však vícero rovin, vícero zdrojů, často i zdánlivě protikladných. Na jeho obrazech vidíme, jak zapracovává do svých děl střípky z románského, gotického či barokního tvarosloví, stejně tak jako z moderních směrů 20. století. V rozsáhlém cyklu *Gabata* – což je hebrejské označení pro místo v Jeruzalémě, kde byl Ježíš souzen Pilátem (doslovně „kamenná dlažba“) – si pohrává s variacemi struktur kamenné dlažby, ze které někdy vystupuje postava, jindy tvář Krista, ne nepodobná té, kterou známe z Turínského plátna. Můžeme je také chápat jako určitou narážku na Rorschachovy diagnostické testy, kterým je divák podroben. Nabízí se zde prostor divákově

¹ Někdy také nazývané různě chápanými pojmy pietra dura či florentská mozaika

² Iz 40,3-4

³ Hle, dávám ti tvář právě tak tvrdou, jako je jejich, a čelo právě tak tvrdé, jako je jejich. Dávám ti čelo jako křemen, tvrdší než oblázek. Ez 3,8-9

imaginaci, jehož vědomé a podvědomé psychické procesy utváří výsledný vjem a bezděčně odhalují jeho nitro. Zároveň jsou kamenné imitace v několika případech obohaceny o kresby, většinou geometrické obrazce, ve kterých je stejně tak jako v dlažbě samotné zkoumáno téma zrcadlení. Zrcadlení je opět náboženskou myšlenkou: „*jako v nebi tak, i na zemi*“⁴ nebo jinde „*skutky, kteréž já činím, i on činiti bude*“⁵. Kristus zrcadlí Boha Otce a křesťan zrcadlí Krista. Skutky člověka zrcadlí jeho vnitřní život, děti zrcadlí rodiče atd.

Tvořit v dnešní době umění s křesťanskou tematikou není nijak lehké, a nebylo ani v posledních sto letech od dob nástupu moderních směrů ve výtvarném umění na začátku 20. století. Současný neutěšený stav veřejných sakrálních projektů, až na čestné výjimky, je toho dokladem. A tento trend je celosvětový a jistě souvisí s postupným odcizením a neporozuměním většinové populace moderním tendencím v umění. V rozhovoru pro Galerii Kurzor k tomu Mladějovský říká: „*Od té doby, co jsem se stal věřícím, tak jsem si samozřejmě podobné otázky sám kladl. Ptal jsem se, kdo je cílovka křesťanského umění, zda vůbec tato cílovka existuje. Mám pocit, že není dobrý cíl pokoušet se o explicitně křesťanské umění. Můžu dělat umění jako křesťan, ale je dobré ho vztahovat k celému kontextu současného umění. Snaha o křesťanské umění často končí nějakými bizáry.*“

Největším dílem na hodonínské výstavě je *Urapa*, kterou autor vytvořil během pandemie covidu-19, kdy jako „online učitel“ mohl více času trávit ve své dílně. Tematicky se svým tvarem obráceného vítězného oblouku vztahuje k bitvě na Bílé Hoře a rozvíjí myšlenku dobírání se k pravdivosti dialektickou argumentací. Pojem „pravda“ je ostatně v Mladějovského myšlení velmi významným fenoménem a je jakýmsi skrytým úběžníkem v mentálním podhoubí jeho děl. A podobně jako u jiných autorových objektů nese i *Urapa* výrazný prvek hravosti a odkazuje také na jeho streetartové mládí.

4 Mt 6,10
5 Jan 14,12

Strom, 2024, scagliola, 46 × 71 cm

Urapa, 2021, scagliola, výška 75 cm – detail

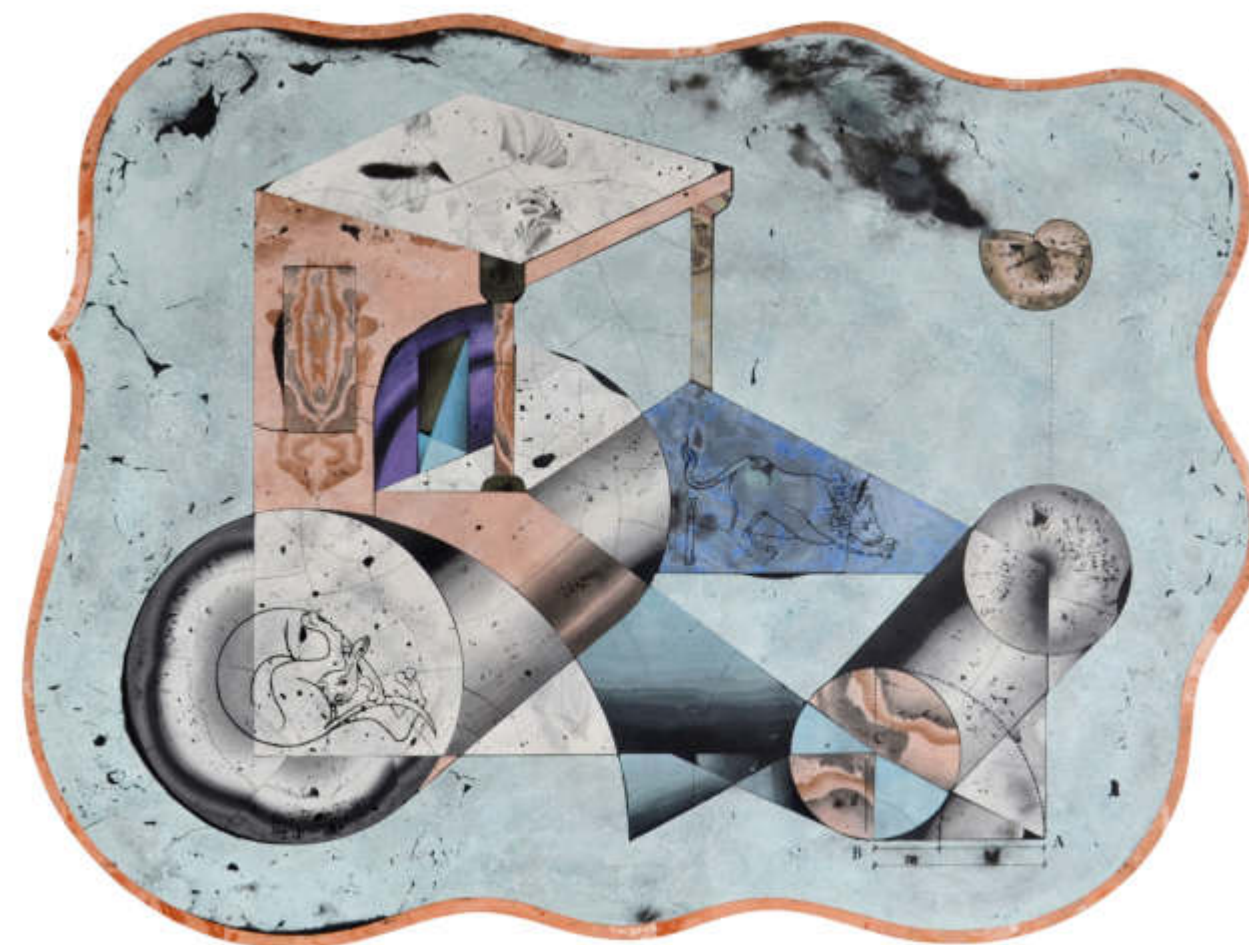
Urampa, 2021, scagliola, výška 75 cm

Trecento skatepark, 2021, scagliola, 30 × 21 cm

Forum romanum, 2022, scagliola, 30 × 21 cm

Road Roller, 2023, scagliola, 88 × 64 cm

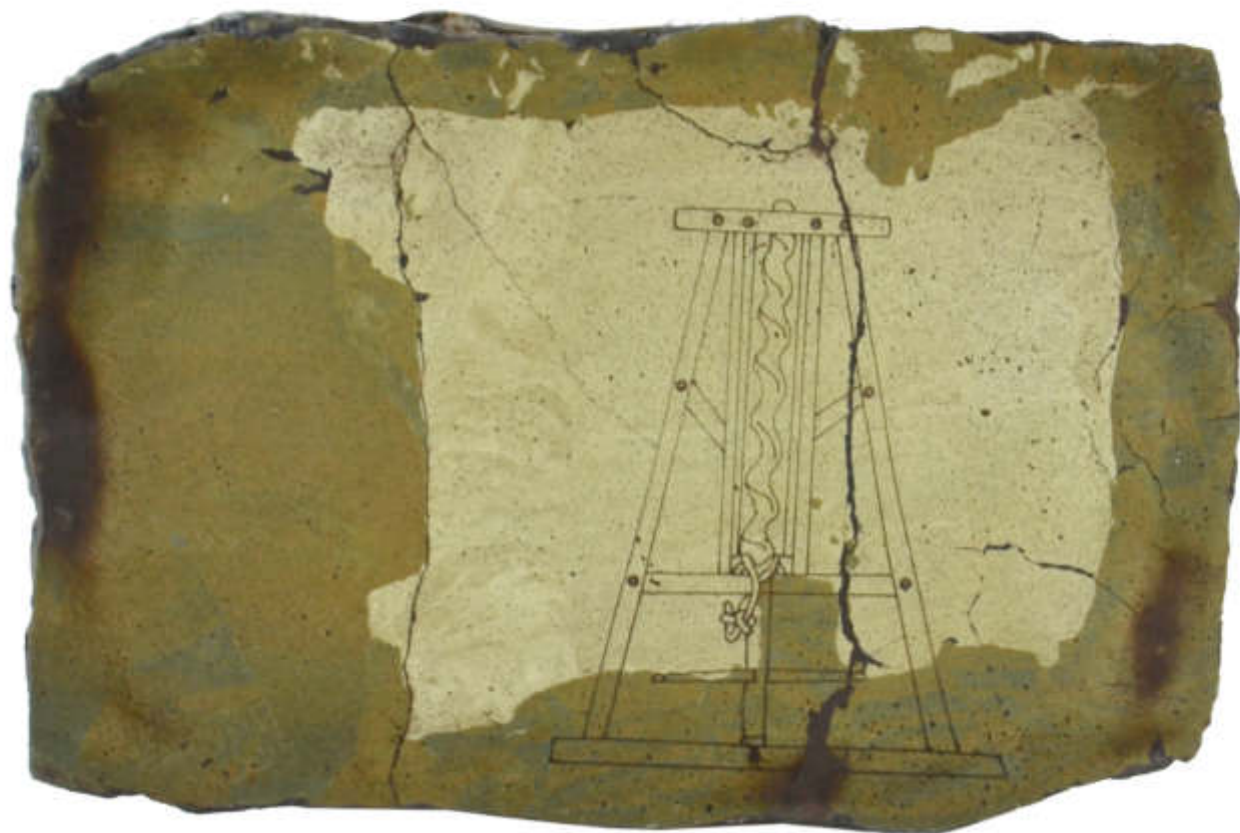
Salome, 2022, scagliola, 21 × 30 cm

Pilát, 2024, scagliola, výška 27 cm

Přelet nad hořícím kamenem, 2024, scagliola, 21 × 30 cm

Paesina, 2024, scagliola, 21 × 15 cm

Paesina, 2022, scagliola, 50 × 41 cm

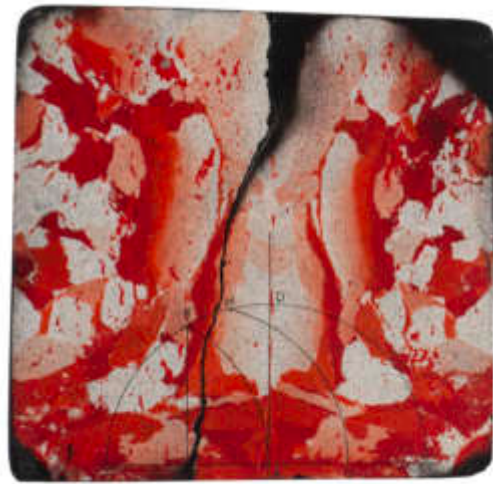
Křtitelnička s křížem, 2022, scagliola, výška 40 cm

Jan Křtitel – věž, 2024, scagliola, 47 × 60 cm

Gabata, 2024, scagliola, 21 × 15 cm

Gabata, 2024, scagliola, 21 × 15 cm

Gabata – hlava Ježíše, 2024, scagliola, 50 × 50 cm

Boucher, 2024, scagliola, 21 × 30 cm

Baltazar, 2022, scagliola, 21 × 30 cm

Květina ve váze, 2024, scagliola, 35 × 45 cm

Vystavená díla

1	<i>Křtitelnice, 2021, scagliola, v. 170 cm</i>	36	<i>Přelet nad hořícím kamenem, 2024, scagliola, 21 × 30 cm</i>
2	<i>Trecento skatepark, 2021, scagliola, 30 × 21 cm</i>	37	<i>Přelet nad hořícím mořem, 2024, scagliola, 21 × 30 cm</i>
3	<i>Urampa, 2021, scagliola, v. 75 cm</i>	38	<i>Strom, 2024, scagliola, 46 × 71 cm</i>
4	<i>Babylonská věž, 2022, scagliola, 65 × 86 cm</i>	39	<i>Jan Křtitel – věž, 2024, scagliola, 47 × 60 cm</i>
5	<i>Baltazar, 2022, scagliola, 21 × 30 cm</i>	40	<i>Zrcadlená hlava, 2024, scagliola, v. 15 cm</i>
6	<i>David a Goliáš, 2022, scagliola, 21 × 30 cm</i>		
7	<i>Fontánka, 2022, scagliola, 21 × 30 cm</i>		
8	<i>Forum romanum, 2022, scagliola, 30 × 21 cm</i>		
9	<i>Kápe, 2022, scagliola, 21 × 30 cm</i>		
10	<i>Křtitelnička s křížem, 2022, scagliola, v. 40 cm</i>		
11	<i>Motýlek, 2022, scagliola, 21 × 30 cm</i>		
12	<i>Ninja, 2022, scagliola, 21 × 30 cm</i>		
13	<i>Paesina, 2022, scagliola, 50 × 41 cm</i>		
14	<i>Salome, 2022, scagliola, 21 × 30 cm</i>		
15	<i>Toskánská křtitelnička, 2022, scagliola, v. 35 cm</i>		
16	<i>Trnová hlava, 2022, scagliola, v. 17 cm</i>		
17	<i>Gabata, 2023, scagliola, 84 × 42 cm</i>		
18	<i>Gabata, 2023, scagliola, 15 × 15 cm</i>		
19	<i>Gabata, 2023, scagliola, 15 × 20 cm</i>		
20	<i>Gabata, 2023, scagliola, 17 × 18 cm</i>		
21	<i>Gabata, 2023, scagliola, 31 × 32 cm</i>		
22	<i>Gabata, 2023, scagliola, 32 × 42 cm</i>		
23	<i>Gabata, 2023, scagliola, 54 × 35 cm</i>		
24	<i>Cherub, 2023, scagliola, 21 × 30 cm</i>		
25	<i>Road Roller, 2023, scagliola, 88 × 64 cm</i>		
26	<i>Boucher, 2024, scagliola, 21 × 30 cm</i>		
27	<i>Gabata – lapis lazuli, 2024, scagliola, 50 × 50 cm</i>		
28	<i>Gabata 1–10, 2024, scagliola, 21 × 15 cm</i>		
29	<i>Gabata – hlava Ježíše, 2024, scagliola, 50 × 50 cm</i>		
30	<i>Hlava křtitelnice (malachit), 2024, scagliola, v. 23 cm</i>		
31	<i>Holub zrcadlení (široký), 2024, scagliola, 42 × 30 cm</i>		
31	<i>Holub zrcadlení, 2024, scagliola, 21 × 30 cm</i>		
32	<i>Květina ve váze, 2024, scagliola, 35 × 45 cm</i>		
33	<i>Tři tváře, 2024, scagliola, 36 × 42 cm</i>		
34	<i>Paesina, 2024, scagliola, 21 × 15 cm</i>		
35	<i>Pilát, 2024, scagliola, v. 27 cm</i>		

Josef Mladějovský

*31. 3. 1986 ve Frýdku-Místku

Žije a pracuje ve Frýdlantu v Čechách.

Studia	2020	2015	2010
	Vidím lidi a vypadají jako stromy, Galerie Dole, Ostrava	Suprematický výprask II., Galerie města Třinec, Třinec	Má každý svou pravdu?, Galerie Jáma 10, Ostrava
2005–2010			
Fakulta umění Ostravské univerzity, Katedra malby (MgA. František Kowolowski)	Wild cat a Deep jeep, Galerie Ahoj Nazdar Čau, Liberec	Suprematický výprask, Galerie Dole, Ostrava	Bodliny & plocha, Galerie ve Vile, Kopřivnice
2001–2005	On the road, Galerie Kaplička, Jablonec nad Nisou	2014	Vnitřní nutnost, Knihovna města Ostravy, Ostrava
Střední umělecká škola, Ostrava		Žebříček hodnot, Divadlo Antonína Dvořáka, Ostrava	
	Tabula Rasa Breach (s Petrem Dubem), Galerie Telegraph, Olomouc	Jsi tak namakaný, že se nevejdeš do dveří, Galerie G99, Dům umění města Brna	2009
Samostatné výstavy			Nová krajina, Galerie Hukvaldy, Hukvaldy
	2019	2013	Akademici, kavárna Academia, Ostrava
2025	Mechanický balet, Galerie Pape, Odry	Ona je to taková utopická estetika, Letohrádek Ostrov, Ostrov u Karlových Varů, Galerie umění Karlovy Vary	2005–2006
	2018		Nekonečná výstava, Color Café, Ostrava
2023	Věty, Galerie Sýpka, Valažské Meziříčí		2004
Úhel pohledu, Galerie u Betlémské kaple, Praha			Bez názvu, Antikvariát, Galerie Pod svícnem, Frýdek-Místek
2022	2017	2012	2003
Maratova jízda, Galerie Vyšehrad, Praha	Lesapán, Jáma 10, Ostrava	Komplexcity, Galerie OFF/Formát, Brno	Nenáhodná setkání, Galerie SUŠI, Ostrava
2021	Velké pravdy, Kalerie Saigon, Ostrava	Obrazová totalita, Galerie Beseda, Ostrava	
Battistero di Marcel – barokní písy, Volesky and galery, Praha	2016	2011	
	Velké pravdy, Dads galerie, Liberec	Materiál (s Jurajem Jakubčíakem), Galerie Kruh, Ostrava	
Všechny včerejší bitvy (s Filipem Dvořákem), Galerie Dukla, Ostrava			

Společné výstavy – výběr	2015	2010	2006
	Teseract, Galerie AMU, Praha	Edice 5, Galerie Sýpka, Valažské Meziříčí	Pupečník, výstava žáků IPUS, Důl Michal, Ostrava
2024			
Návratný průzkum: Ostrava, GHMP, Praha	Schránka pro ducha, Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem, Roudnice nad Labem	Pod Jezevčí skálou, NOD, Praha	
2024			
Na úpatí zahrady, Galerie Kurzor, Praha	2014	Ostravský polibek, (A) VOID Gallery, Praha	
	Metaplay, Národní Dům, New York		
2023			
Topografie hnízda, GAFU, Ostrava	Metaplay Praha – New York, Galerie kritiků, Praha	Diplomky 2010, Dům umění GVUO, Ostrava	
2022			
Osobní mytologie, Dům pánů z Kunštátu, Brno	2013	Next Wave, Galerie G99, Brno	
	Kukačka 2013, Ostrava	Master Quest, Galerie Dvanáctka, Zlín	
2021	2012		2009
Hadámku hobluj, KRUSTAshop, Litultovice	Metaplay, Galerie kritiků, Praha		Krajina malby, Galerie Dole, Ostrava
2019			
Situace Silesia, Důl Michal, Ostrava	VI. Zlínský salon mladých, Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně	Ostrava?, Výstaviště Černá louka – Pavilon A, Ostrava	
2018			
OstravART, Galerie Sztuki Współczesnej, Przemyśl	Opening, Galerie Kvalitář, Praha	Malba II², Galerie Gaudeamus, Vítkov	
2017	2011		
Inner image, Arsenal Gallery, Bialystok	Antitéze malby, Galerie kritiků, Praha	Letní klauzurní práce, Malba II, Galerie Student, Ostrava	
Brno Art Open, Dům umění města Brna, Brno	Artbanka, Start up GHMP, Praha	Twenties – Generation new Europe, Výbor regionů, Brusel	
2016			2008
Lasotová/Mladějovský, Biennale w Wenecji Cieszyńskiej, Polský Těšín	Artbanka kick off, Galerie Dvorak Sec Contemporary, Praha		Pall mall, Galerie Albertovec, Albertovec
	Fundamenty sedimenty, GHMP, Praha		2007
Slezský koncept, Galerie Půda, Český Těšín	4. ročník Ceny kritiky, Galerie Kritiků, Praha	Jen tak na okraj, Galerie M. Zezuly, Městské divadlo, Brno	

Vydala Galerie výtvarného umění v Hodoníně,
příspěvková organizace Jihomoravského kraje,
k výstavě Mad Rollers – Josef Mladějovský,
uskutečněné od 21. 3. 2025 do 18. 5. 2025.

Na obálce: *Road Roller*, 2023, scagliola, 88 × 64 cm

Projekt podpořilo Ministerstvo kultury ČR.

Text – Jan Buchta
Fotografie – Josef Mladějovský
Grafická úprava – Nela Klímová
Tisk – Studio STKI s.r.o.
Náklad – 150 ks

ISBN: 978-80-85015-86-7

